Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Päästökauppauudistus kaudelle 2031-2040

Sally Weaver
Erityisasiantuntija, ympäristöministeriö

Päästökauppaa uudistetaan vuoden 2040 ilmastotavoitteiden mukaiseksi

- Komissio antoi 17.7.2026 ehdotukset
  - ETS-direktiivin ja markkinavakausvarannon muuttamiseksi
  - Meriliikenteen MRV-asetuksen ja Fuel EU Maritime -asetuksen muuttamiseksi
  - Lämmön ja polttoaineen vertailuarvoja koskevaksi direktiivimuutokseksi

- YM:n ja TEM:n tiedote: https://ym.fi/-/euroopan-komissio-ehdottaa-paastokaupan-uudistamista-teollisuudelle-joustoja-markkinoille-vakaampia-pelisaantoja
- LVM:n tiedote: https://lvm.fi/-/euroopan-komissio-haluaa-uudistaa-paastokauppaa-muutoksia-meri-ja-lentoliikenteelle
- Ehdotukset: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_26_1596

Päästökaupan uudistus on osa EU:n vuoden 2040 ilmastotavoitteen toimeenpanoa

- Eurooppalaisen ilmastolain mukainen EU:n kokonaistavoite on 90 % nettopäästövähennys vuoden 1990 tasosta vuoteen 2040 mennessä
- Uudistuksen tarkoitus on toimeenpanna päästökauppajärjestelmän osuus eurooppalaisen ilmastolain vuoden 2040 nettopäästövähennystavoitteen saavuttamiseksi
- Jäsenvaltioiden tavoitteita ja kansainvälisten yksiköiden käyttöä koskevat ehdotukset annetaan loppuvuodesta 2026
- Yleisen päästökaupan osuutta kokonaistavoitteesta määrittävät keskeisesti
  - päästöoikeuksien määrään vaikuttava vähennyskerroin
  - kansainvälisten yksiköiden käyttö ETS1-osuuden hyväksi
  - pysyvien hiilenpoistojen sisällyttäminen päästökauppaan
  - markkinavakausvarannon säännöt

Kansainvälisten ilmastoyksiköiden käyttö

- Kv. yksiköiden hankinta rahoitettaisiin kauppaamalla enintään 260 Mt päästöoikeuksien kokonaismäärästä enintään 260 Mt kv. yksiköiden hankkimiseksi
- Päästöoikeudet kaupattaisiin komission hallinnoiman hankintayksikön toimesta huutokauppasääntöjen mukaisesti
- Komissio raportoisi kv. hiilimarkkinoista ja vaatimukset täyttävien yksiköiden saatavuudesta 2033
- Jos vaatimukset täyttäviä kv. yksiköitä ei saada markkinoilta, vähennyskerroin vaativoituu 2.7% mukaiseksi vuodesta 2036 eteenpäin
- Kansainvälisten yksiköiden käyttö tuo tilaa päästökauppasektorille, vähentää jäsenvaltioiden huutokaupattavia päästöoikeuksia ja rahoittaa ilmastoinvestointeja EU:n ulkopuolella
- Yleisen päästökaupan tavoitteen saavuttamiseksi käytetyt kv. ilmastoyksiköt eivät ole käytettävissä muiden sektorien tavoitteen saavuttamiseen

- **Kansainvälisiä ilmastoyksiköitä tulisi käyttää yleisen päästökaupan tavoitteen tukemiseen mahdollisimman vähän, jotta sekä päästövähennykset että investoinnit ilmastotoimien edistämiseen kohdistuisivat myös jatkossa ensisijaisesti unionin alueelle**
- **Kansainvälisiä ilmastoyksiköitä tulisi olla mahdollista käyttää päästökaupan ulkopuolisten sektorien tavoitteiden saavuttamiseen suhteessa enemmän kuin päästökauppasektorin tavoitteiden saavuttamiseen, kuten komissio on ehdottanut**

Pysyvän hiilenpoiston sisällyttäminen yleiseen päästökauppaan

- Biogeenisen hiilidioksidin talteenotto (bio-CCS) ja hiilidioksidin talteenotto suoraan ilmasta (DACCS) sisällytettäisiin yleiseen päästökauppaan hiilenpoiston sertifiointikehikon (CRCF) kautta
- Sertifioituja bio-CCS ja DACCS -yksiköitä voisi käyttää ETS1-päästöjen kattamiseen
- Komissio rahoittaisi hiilenpoistoyksiköiden ostot kauppaamalla 250 Mt + 10 Mt ylimääräisiä päästöoikeuksia päästökaton ulkopuolelta vuodesta 2031 lähtien
- ETS1-toimijat voisivat kattaa omia päästöjään itse tuottamillaan sertifioiduilla hiilenpoistoyksiköillä
- Käytettävien hiilenpoistoyksiköiden kokonaismäärä saisi olla enintään 250 miljoonaa yksikköä
- Päästöoikeuksien myyminen tuo tilaa päästökauppasektorille ja vähentää jäsenvaltioiden huutokaupattavia päästöoikeuksia
- Suomessa on bio-CCS-potentiaalia sekä ETS1-laitoksissa että soveltamisalan ulkopuolelle jätetyissä ns. 95-laitoksissa

- **Pysyvien hiilenpoistojen sisällyttäminen yleiseen päästökauppaan tulisi tehdä säilyttäen kannustimet päästövähennyksiin sekä luoden tosiasialliset ja riittävät kannustimet pysyviin hiilenpoistoihin**
- **Hiilenpoistojen tulisi täyttää korkeat laatuvaatimukset, ja biomassan kestävä käyttö tulisi varmistaa voimassa olevalla EU:n kestävyyssääntelyllä. Pysyvyydeltään väliaikaisia hiilenpoistoja ei ole tarkoituksenmukaista sisällyttää mukaan EU:n yleiseen päästökauppaan hiilenpoistoyksikköinä**
- **Biogeenisen hiilidioksidin talteenoton tuotantokustannuksen ja päästöoikeuden hinnan ero on tällä hetkellä suuri. Talteenottoinvestointeihin tulee kannustaa ja osto-ohjelma toteuttaa siten, että järjestelmän kokonaispäästöt eivät kasva**
- **Hiilen pysyvään kemialliseen sitomiseen tuotteisiin perustuvat hiilenpoistot olisi tärkeää sisällyttää yleiseen päästökauppaan ja ehdotettuun osto-ohjelmaan**
- **Hiilidioksidin talteenotto ja hyödyntäminen ilman pysyvää varastointia (CCU) sisällyttäminen päästökauppajärjestelmään ottamalla se huomioon päästökaupan laskentasäännöissä on kannatettavaa**

Markkinavakausvaranto (MSR)

- Markkinavakausvarannon sääntöjä sopeutetaan laskevaan päästöoikeuksien kokonaismäärään muuttamalla raja-arvoja
- Markkinavakausvarantoon siirrettävien päästöoikeuksien määrää muutetaan siten, että tietyn raja-arvon ylittyessä vuosittain varantoon siirrettävä määrä on 12 % liikkeellä olevien päästöoikeuksien määrästä
- Markkinavakausvarannosta vapautettavien päästöoikeuksien määrää muutetaan siten, että tietyn raja-arvon alittuessa varannosta vapautettava määrä laskee vuosittain 4 %
- Komissio on aikaisemmin antanut ehdotuksen markkinavakausvarannossa olevien päästöoikeuksien mitätöinnistä luopumisesta (U 29/2026). Ehdotusta käsitellään osittain yhtä aikaa nyt annettujen ehdotusten kanssa

- **Päästökauppajärjestelmän kautta tulevaa EU:n laajuinen hintaohjaus on tärkeä keino vähentää päästöjä ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi**
- **Muutokset eivät saa muuttaa tai vaarantaa markkinavakausvarannon tai EU:n yleisen päästökaupan keskeisiä toimintaperiaatteita**
- **Markkinavakausvarannon sääntöjen tulisi pyrkiä varmistamaan varannon toiminta markkinoita vakauttavana sääntöpohjaisena mekanismina myös vaikeasti ennakoitavissa tilanteissa**

Huutokauppatulojen käyttöä ohjataan vahvemmin päästökauppasektorille

- Vähintään 50% huutokauppatuloista suunnattava vähähiilistämisen kannalta keskeisille sektoreille
- Priorisoitavia käyttökohteita muun muassa: uusiutuva energia ja sähköistäminen; teollisuuden sekä lento- ja meriliikenteen vähähiilistäminen; vaihtoehtoisten polttoaineiden kehittäminen
- Lisäksi huutokauppatuloja voitaisiin käyttää muihin direktiivissä lueteltuihin käyttökohteisiin
- Kiellettyjä käyttökohteita tarkoitukset jotka pidentäisivät riippuvuutta fossiilisiin polttoaineisiin energiantuotannossa
- Jäsenvaltioiden osuuteen päästöoikeuksista vaikuttavat muun muassa päästöoikeuksien huutokaupalla rahoitettavat erät, EU:n talousarvioon ohjattava osuus
- Suomen huutokauppatulojen määrään vaikuttavat Suomen osuus huutokaupattavista päästöoikeuksista ja päästöoikeuden hinta
- Huutokauppatulojen arviointiin sisältyy merkittäviä epävarmuuksia

- **Jäsenvaltioiden tulee voida käyttää osuutensa huutokauppatuloista tai vastaava summa puhtaan siirtymän tukemiseen. Jäsenvaltioiden osuuksien määrittelyssä tulee säilyttää nykyinen menetelmä**
- **Huutokauppatulojen käyttökohteiden tulee säilyä laajoina, jotta varoja voidaan kohdentaa päästövähennyksiin, innovaatioihin ja huoltovarmuuteen. Vastaavassa summassa tulee voida huomioida myös verotukselliset ja rahoitustukipoliittiset toimet**
- **Päästökauppatuloilla rahoitettujen kohteiden erilliseen merkitsemiseen suhtaudutaan varauksellisesti. Tulojen käytön läpinäkyvyyttä tulisi parantaa muilla keinoin**

Meri- ja lentoliikenne

- LVM esittää omassa esityksessään

Yhdyskuntajätteen poltto ja kaatopaikat

- Yhdyskuntajätteen poltto sisällytettäisiin päästökauppaan asteittain:
  - 25% palautusvelvollisuus 2031
  - 50% palautusvelvollisuus 2032
  - 75% palautusvelvollisuus 2033
  - 100% palautusvelvollisuus 2034
- Opt-out 2035 asti jäsenvaltioille jotka voivat osoittaa että täyttävät 2/3 seuraavista ehdoista:
  - Kansallinen CO2-vero
  - Kierrätystavoite toteutumassa (on track)
  - Kaatopaikkatavoite toteutumassa (on track)
- Opt-out syrjäisimmille alueille (outermost regions)
- Kaatopaikkojen päästöt tarkkailu-, raportointi- ja todentamisvelvoitteen piiriin viimeistään kun yhdyskuntajätteen poltto on täysimääräisesti päästökaupassa

- **Yhdyskuntajätteenpoltto tulisi sisällyttää täysimääräisesti päästökauppaan ennen vuotta 2031, mieluiten jo vuodesta 2028 alkaen. Kaikkien jäsenvaltioiden tulisi aloittaa päästökaupan soveltaminen jätteenpolttoon samanaikaisesti, eikä kansallista lykkäysmahdollisuutta tulisi sallia**
- **Päästöoikeuksien palautusvelvollisuuden tulisi olla 100 prosenttia viimeistään vuodesta 2031 alkaen, mieluiten jo aiemmin**
- **Vaarallisen jätteen polttoa ja kemiallista kierrätystä harjoittavat laitokset olisi perusteltua vapauttaa päästöoikeuksien palautusvelvollisuudesta. Jatkovalmistelussa tulisi kuitenkin täsmentää pääasiassa vaarallista jätettä käsittelevän laitoksen määritelmää sekä kemialliseen kierrätykseen sisältyviä toimintoja**
- **Kaatopaikkakäsittelyä ei lähtökohtaisesti ole tarpeen sisällyttää päästöjen tarkkailu-, raportointi- ja todentamisvaatimusten piiriin. Samalla tulisi ehkäistä jätteenpolton päästökaupan mahdollisesti aiheuttamaa kaatopaikkakäsittelyn lisääntymistä**

Korkean asteen biomassalaitokset (ns. 95-laitokset)

- Komissio ei ehdota yli 95 prosenttia kestävää biomassaa polttoaineena käyttävien laitosten (ns. 95-laitosten) sisällyttämistä takaisin yleisen päästökaupan soveltamisalaan

- **Yleisen päästökaupan ulkopuolisten korkean asteen biomassalaitosten tulee voida myydä pysyviä hiilensidontayksiköitä komission osto-ohjelmaan tai myöhemmin suoraan päästökauppaan. Näin turvataan kannusteet biogeenisen hiilen talteenottoon ja tasapuoliset kilpailuedellytykset**
- **Yli 95-prosenttisesti kestävää biomassaa käyttävät laitokset tulisi ensisijaisesti palauttaa EU:n yleiseen päästökauppaan. Soveltamisalan muutokset tulee huomioida päästökaupan ulkopuolisten sektoreiden jäsenvaltiokohtaisissa tavoitteissa**

Ilmaisjako

- Erillinen ehdotus lämmön ja polttoaineen vertailuarvoista 2027-2030
- CBAM-sektorien ilmaisjakoa jatkettaisiin vuoteen 2038. Ehdotus ei sisällä ratkaisua CBAM-viennille
- Hiilivuotolistan ei-CBAM-sektorien 100% ilmaisjako jatkuisi
- Kaukolämpö 30% -> 0% vuoteen 2040
- Ei-hiilivuotolistan ilmaisjako 0% 2030
- Ilmaisjako ehdolliseksi:
  - Laadittava ”Invest in EU Decarbonisation Plan”
  - 80% ilmaisjaosta suunnitelman julkaisemisen jälkeen
  - 20% ilmaisjaosta investoinnin/päästövähennyksen toteuduttua
  - Ilmaisjaon takaisinperintä jos relokaatio
- Poikkeukset ehdollisuuteen: tehokkain 10%; IF, IB, IDB –hankkeet; zero/low carbon –laitokset; pienet laitokset
- Ilmaisjakobufferia kasvatettaisiin 3% -> 4%

- **Ilmaisjaon piirissä olevien laitosten päästövähennyksiä ja vähähiilisen teknologian käyttöönottoa tulee edistää. Ilmaisjaon tulee perustua toimialojen päästökehitystä kuvaaviin vertailuarvoihin, jotka kannustavat innovaatioihin ja palkitsevat tehokkaimpia laitoksia vaarantamatta edelläkävijäyritysten kilpailuasemaa**
- **CBAM-sektorien ilmaisjaon alasajon aikataulu tulisi pitää mahdollisimman lähellä nykyistä. Hiilivuotosuojaa tulee vahvistaa ensisijaisesti kehittämällä hiilirajamekanismia eikä lisäämällä ilmaisjakoa. WTO-yhteensopivuuden vuoksi ilmaisjaon alasajon tulee edetä samassa tahdissa hiilirajamekanismin käyttöönoton kanssa**
- **Vientituotannon hiilivuotoriskiä ehkäisevien ratkaisujen tulee olla WTO-yhteensopivia, EU-tasoisia ja kustannustehokkaita sekä kannustaa päästövähennyksiin**
- **CBAM-sektorien epäsuorasta kustannustuesta tulisi luopua 2030-luvulla. Hiilivuotoriskiä tulisi sen sijaan vähentää sisällyttämällä epäsuorat päästöt hiilirajamekanismiin joko suoraan tai asteittain**
- **Ilmaisjaon ehdollisuus tulee toteuttaa kustannustehokkaasti ja siten, etteivät vähähiilistämiseen jo investoineet laitokset joudu muita heikompaan asemaan. Laitoskohtainen ehdollisuus muuttaisi merkittävästi järjestelmän markkinalähtöisyyttä**
- **Vuodesta 2031 sovellettavan ehdollisen ilmaisjaon, investointisuunnitelmien sekä päästöttömien ja vähäpäästöisten laitosten kriteerit tulee määritellä direktiivissä delegoidun asetuksen sijaan**

Rahastot

- **Innovaatiorahasto**
  - Oikeusperustan muutos: tukee merkittävästi päästökauppasektorin vähähiilistämistä editävien vähähiilisten, hiilettömien ja hiilinegatiivisten tuotteiden, prosessien ja teknologioiden laajamittaista käyttöönottoa
  - 50 miljoonaa päästöoikeutta ilmaisjakopotista ennen vuotta 2030 ja 200 miljoonaa päästöoikeutta 2031-
- **Modernisaatiorahasto**
  - Suunnattu 12 jäsenvaltiolle joiden vuosien 2022-2024 keskimääräinen BKT alle 75% EU-keskiarvosta
- **Industrial Decarbonisation Bank + Investment Booster**
  - Vaihe I (Investment Booster) 2028 alkaen, 400 miljoonaa päästöoikeutta ilmaisjakopotista kiinteisiin hiilipreemioihin. Tuki myönnettäisiin "ensin tullut, ensin palvellaan " -periaatteella
  - Vaihe II 2031 alkaen, 400 miljoonaa päästöoikeutta pääasiassa kilpailullisten tarjouskilpailumenettelyjen kautta myöntämällä hiilidioksidierosopimuksia (Carbon Contracts for Difference, CCfD) tai hiilipreemioita

- **Innovaatiorahaston jatkamista tuetaan. Rahoituspohjan tulee olla vakaa. Rahoituspäätösten tulee perustua kilpailullisuuteen ja laatuun sekä huomioida vaikeasti vähähiilistettävät alat ja uusien teknologioiden kaupallistaminen**
- **Vähähiilistämispankin rahoituksen tulee tukea edelläkävijöitä, perustua hankkeiden laatuun ja tuottaa EU-tason lisäarvoa**
- **Tukea tulisi voida myöntää myös päästökaupan ulkopuolisille hankkeille, joilla saavutetaan merkittäviä päästövähennyksiä, kuten hiilidioksidin talteenotolle. Rahaston vaikutuksista tarvitaan lisätietoja, ja rahoituskriteerit tulee määritellä direktiivissä.**
- **Modernisaatiorahastoa koskevia ehdotuksia voidaan tarkastella, mutta tuettaville jäsenvaltioille osoitettavan rahoituksen kokonaismäärää ei tule kasvattaa**
- **Tukitoimien tulee olla määräaikaisia ja oikeasuhtaisia, eivätkä ne saa pitkittää riippuvuutta fossiilisista tuontipolttoaineista**

ETS-uudistuksessa on tärkeää kokonaiskuva!

- Päästökauppajärjestelmä on keskeisin politiikkatoimi EU:n 90 prosentin nettopäästövähennystavoitteen saavuttamiseksi vuoteen 2040 mennessä
- On tärkeää varmistaa ennustettava ja vakaa toimintaympäristö päästökaupan piirissä oleville toiminnanharjoittajille sekä vahvistaa päästökauppajärjestelmän roolia eurooppalaisten innovaatioiden ja kilpailukyvyn edistäjänä
- Ehdotuksen ripeä käsittely tukee päästökauppajärjestelmän ennakoitavuutta ja vakaata investointiympäristöä
- Päästökauppajärjestelmän keskeisten toimintaperiaatteiden ja tehokkaan ohjaavuuden säilyttäminen on tärkeää
- Yleisen päästökaupan piiriin kuuluvien päästövähennysten osuus EU:n 90 prosentin nettopäästövähennystavoitteen saavuttamisesta vuoteen 2040 mennessä tulee säilyä selvästi merkittävänä suhteessa yleisen päästökaupan ulkopuolisten sektorien osuuteen

Vähennyskerroin vaikuttaa päästöoikeuksien kokonaismäärään

- LRF 2024-2027: 4,3 %
- LRF 2028-2030: 4,4 %
- LRF 2031-2035: 3,7 %
- LRF 2036-: 1,7 % (jos ei kv. yksiköitä → 2,7%)

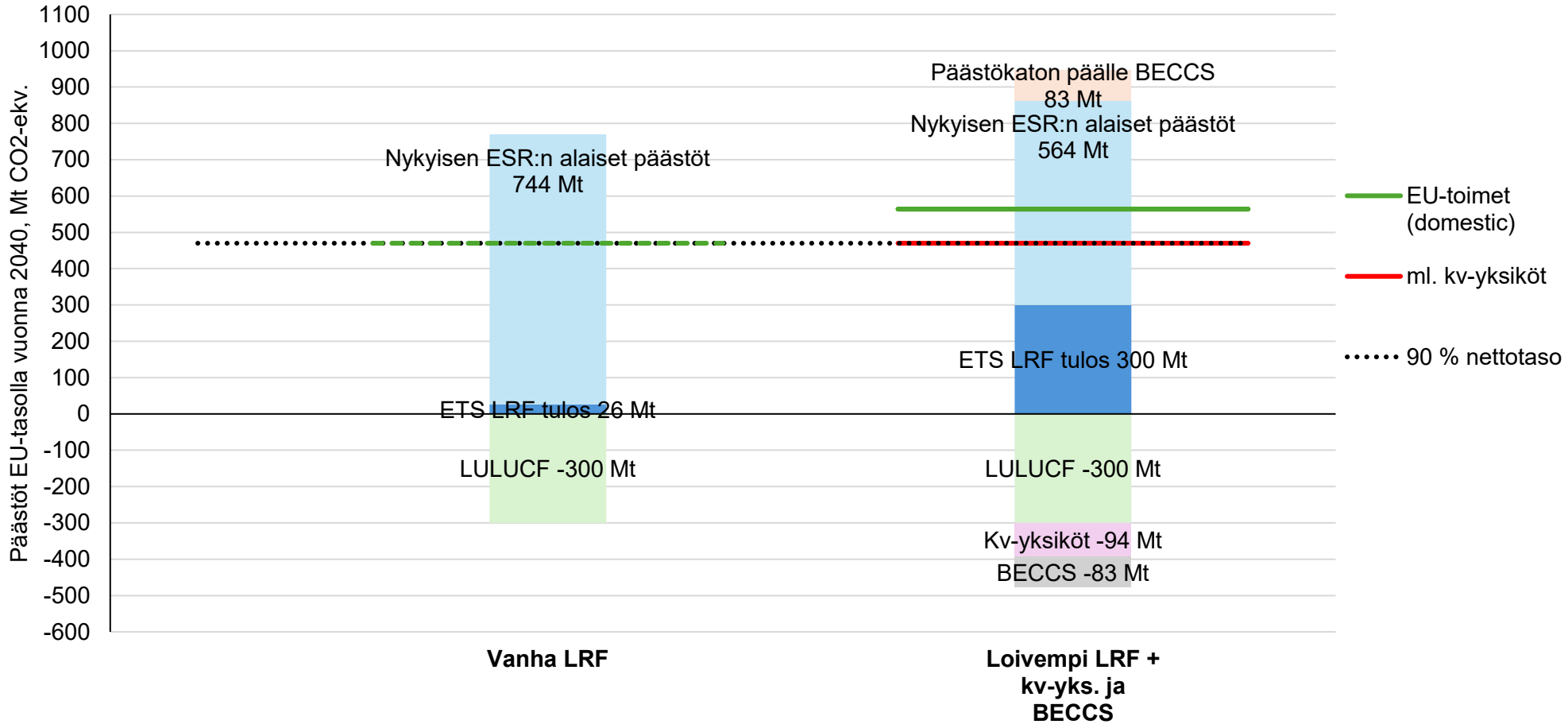
- **Päästövähennyskertoimen olisi etenkin kauden 2031–2040 ensimmäisinä vuosina oltava mahdollisimman korkea jotta kannustimet vähäpäästöisiin investointeihin säilyvät**

Päästökauppajärjestelmään luotava tila vaikuttaa muiden sektorien tavoitteisiin

Esimerkki hahmottamaan mittaluokkia EU-tasolla: Nettopäästöt, jos LULUCF n. 2030-tavoitteen tasolla eli -300 Mt: 1) vanhalla ETS-mitoituksella ja 2) komission ETS-ehdotuksen tiedoilla

Vaikka uusia keinoja tuodaan (kv.yksiköt, BECCS) kattamaan LRF:n kevenny

ESIMERKKILASKELMA 2040 tilanteesta EU-tasolla	2040 - kv yksiköt keventää ETS LRFää	% vs.
ETS LRF tulos + BECCS mahdollistama lisäpäästö	383 Mt	81% vs. 2005
Nykyisen nk- taakanjakosektorin alaiset päästöt	564 Mt	77% vs. 2005
Päästöt yhteensä	*947 Mt*	*81% vs. 1990*
LULUCF	-300 Mt	
BECCS ETS:n kautta, max.	-83 Mt	
EU-toimet yhteensä	564 Mt	88,0% vs. 1990
Kv-yksiköt	-94 Mt	2,0% osuus 90 %
Yhteensä kv-yksiköillä	470 Mt	90,0% vs. 1990

Kiitos!

Sally Weaver
+358 50 4327712
sally.weaver@gov.fi

Karoliina Anttonen
+358 50 4362795
karoliina.anttonen@gov.fi

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Aleksanterinkatu 4–10, Helsinki | PL 35, FI-00023 Valtioneuvosto | ym.fi

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment